

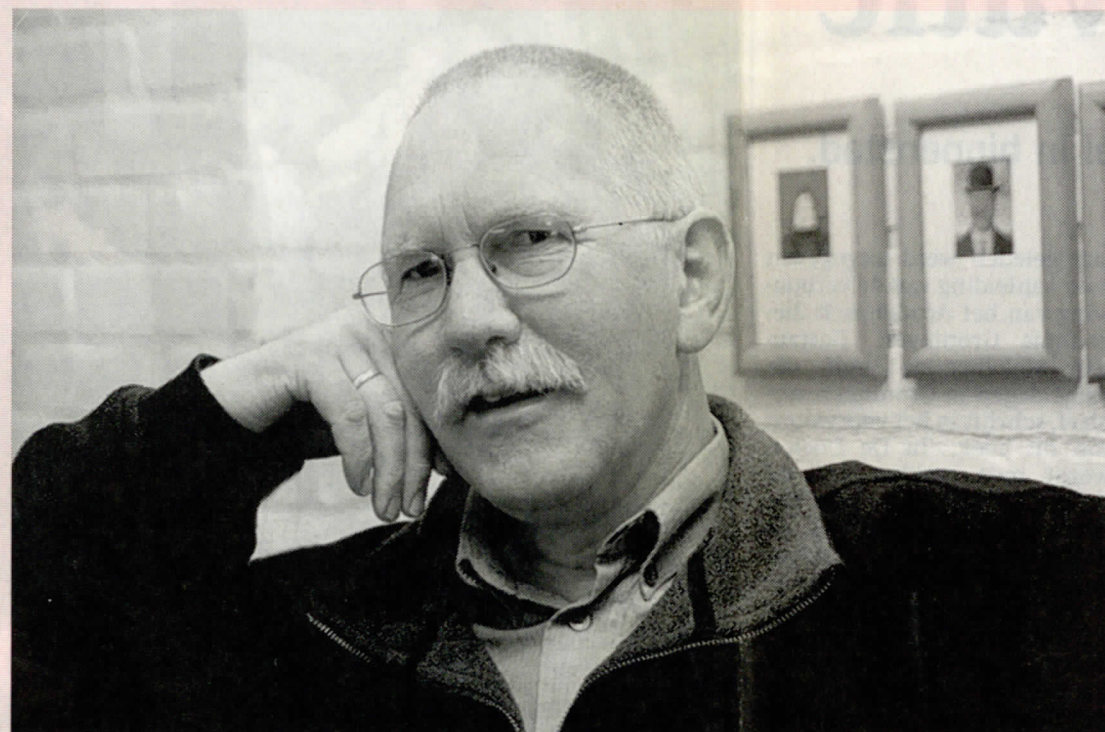
Wilt u reageren of heeft u iets te melden? Willem Brinkman, Nieuwsblad van het Noorden, tel. 050-5844444, fax 050-5844209

'Ik wil vooral serieus worden genomen'

Van zijn beide dochters heeft-ie wel eens gehoord dat ze vroeger altijd alles mochten. Dat komt, denkt hij nu zelf, door zijn eigen opvoeding, vroeger thuis in Oostwold waar zijn ouders een supermarkt dreven en waar hun gereformeerde geloof de norm der dingen bepaalde. "Niks mocht op zondag. Fietsen bijvoorbeeld was taboe. Een bioscoop? Vergeet het maar! Dat soort zaken." Het droeg er aan bij dat hij het geloof in die jaren vooral als benauwend heeft ervaren. Het ergste vond hij nog het grote schuldgevoel dat de mensen werd aangeprent.

In dat klimaat wenste Henk Smit (53, werkzaam als projectleider bij de EDON - nu Essent - in de stad Groningen, maar dichter in zijn vrije tijd), zijn dochters niet op te voeden. Alles in het redelijke natuurlijk, maar hij en zijn vrouw lieten de teugels bewust veel meer vieren dan zijn eigen ouders ooit hadden gedaan.

Bij Staalboek in Veendam verscheen onlangs een nieuwe dichtbundel van Henk Smit: 'Tichelwaarck'. Die bundel bevat alleen gedichten in het Gronings, de taal waarin hij zich de laatste jaren hoofdzakelijk manifesteert. Toch heeft het lang geduurd voordat Smit het dialect ontdekte als uitingsmiddel. Maar toen hij dat eenmaal had gedaan, was het snel raak.

Groninger dichter Henk Smit: "Mijn werk is somber en toberig." © BERT WOLTJER

Hij rekende in zijn gedichten (maar niet alleen daarin) ook af met het geloof uit zijn jeugd. Het kwam ook tot een breuk met de kerk, na lange uitputtende gesprekken, ook met de predikant die hij tenslotte woedend de deur uitgooide. Het was een geweldige persoonlijke worsteling. "Zo'n stap zet je niet in één keer. Dat is een proces van jaren."

Bij zijn ouders kwam de mededeling hard aan. Vooral z'n

moeder had geen begrip. Z'n vader zei dat de zoon zich niet tegenover hem hoefde te verantwoorden, maar dat hij dat toch ooit eens 'boven' zou moeten doen. Zelf gelooft Henk Smit al lang niet meer in het Godsbestaan. "Ik ben humanist geworden, weloverwogen." Maar hij trapt niet na op geeft af op zijn jeugd.

"Want eigenlijk was die in zijn totaliteit best gelukkig. Het verzet tegen de kerk moet

je zien in relatie met de kerk zoals die in de jaren vijftig en zestig was. Ik vind dat het niet om een hiernamaals gaat, maar om het hier en het nu. En vooral om de mens van nu."

Jarenlang wist Henk Smit niet dat er een dichter in hem huiste. Hij deed die ontdekking pas nadat hij zijn diensttijd in Suriname had doorgebracht. "Ik had daar een kameraad die gedichten maakte. Dat vond ik fascinerend. Ik ben me

daarna ook op het dichten gaan toeleggen, eerst in het Nederlands en pas veel later in het dialect."

Na terugkeer uit Suriname was hij vooral in de beginjaren tachtig op zoek naar dichtbundels. Hij raakte vooral onder de indruk van een bundel van Judith Herzberg: 'Vliegen'. "Het waren allemaal gedichten over één onderwerp. Dat sprak mij erg aan." Zo besloot hij ook te gaan dichten, over één onderwerp.

Merkwaardig genoeg bracht zijn lidmaatschap van een mannenkoor hem op de gedachte dat er ook in het Groninger dialect kon worden gedicht. "Eerst kwam dat gewoon niet bij me op. Het mannenkoor wilde echter op een gegeven moment Groninger teksten hebben op al bestaande liederen. Daar ben ik toen mee aan de slag gegaan, heb het woordenboek van K. ter Laan gekocht, de spelling bestudeerd. Kortom, zo is het allemaal begonnen."

Hij realiseert zich dat zijn werk somber, toberig overkomt. De mensen krijgen daardoor - vindt Smit - een verkeerd beeld van zijn persoon. "Want in het dagelijks leven mag ik graag een stukje ouwehoeren." Ook dat heeft, veronderstelt hij, weer met zijn jeugd te maken. "Maar alles goed en wel, ik wil met mijn gedichten vooral serieus worden genomen." *NINA 1-2-2000*